

Anti-pestprotocol

Inleiding

Alle kinderen hebben het recht om zich veilig te voelen tijdens hun basisschoolperiode op basisschool De Meridiaan.

Op die manier kunnen zij zich optimaal ontwikkelen.

Ieder van ons kan eraan bijdragen dat alle leerlingen, leerkrachten en ouders zich veilig voelen. Daar heeft tenslotte iedereen recht op.

Dit protocol is tot stand gekomen met medewerking van directie, IB, gedragsspecialist en pestcoördinator i.s.m. het schoolteam. Als rode draad hanteren wij hierbij de uitgangspunten van KWINK.

1. Informatie over pesten

Wat is pesten?

Als eerste is het belangrijk pesten niet te verwarren met plagen. Ruzie of plagen komt in een groep leerlingen dagelijks voor. Het behoort tot het natuurlijke gedrag van mensen en dus ook tot dat van kinderen. Plagen is een meer tijdelijk iets, is eenmalig in deze vorm, heeft geen structurele kenmerken, is situatie gebonden en niet op personen, maar meer op gedragingen van personen gericht. Plagen is ook wederzijds, het gaat over en weer en berokkent geen blijvende schade aan kinderen. Het verschil tussen plagen en pesten blijft een moeilijke kwestie. Wat in onze ogen plagen is kan door de betrokkene als pestgedrag ervaren worden.

Iedereen doet wel eens iets wat een ander niet bevalt.

Geef de ander aan dat dit moet stoppen maar dat gebeurt niet, dan spreken we van pesten.

Met andere woorden: Het langdurig uitoefenen van geestelijk en/of lichamelijk geweld, door één persoon of groep tegen (meestal) één kind, dat niet in staat is zichzelf te verdedigen.

Pesten vindt plaats in alle groepen; echter de piek van het pesten ligt wetenschappelijk vastgesteld tussen de 10 jaar en 14 jaar.

Verskil tussen plagen en pesten

Plagen vindt plaats op gelijkwaardig niveau. De ene keer doet de een iets onaardigs, een volgende keer is het de ander. Door elkaar te plagen leren de kinderen met conflicten om te gaan.

Het is plagen als de kinderen aan elkaar gewaagd zijn.

Het is een 'spelletje'; niet altijd leuk maar nooit bedreigend.

Pesten daarentegen is ongelijkwaardig.

Een pestslachtoffer zal de pester(s) niet terug (kunnen) pesten. Bij pesten zijn bepaalde kinderen continu het slachtoffer. Hoe ze zich ook gedragen, wat ze ook doen, de pester vindt altijd wel aanleiding om zo'n kind te pesten.

Het gebeurt niet zomaar één keer, maar iedere dag weer, soms een jaar of langer achter elkaar.

Bij pesten wordt een slachtoffer uitgezocht om de baas over te spelen op een bedreigende manier.

De pestkop gebruikt zijn macht: het slachtoffer wordt geslagen, uitgescholden, vernederd, gekleineerd.

Vaak is er een groepje kinderen dat meedoet met de pestkop:

Dit zijn de meelopers.

2 Waarom is een pestprotocol belangrijk?

Wij vinden het belangrijk om een veilig pedagogisch klimaat te bieden aan onze leerlingen. Wij willen een zo positief mogelijke leeromgeving bieden. Een leefomgeving waar respect, gelijkheid, openheid en verantwoordelijkheid centraal staan.

Pesten is helaas nog altijd een actueel probleem. Wij erkennen en signaleren dit en nemen dit serieus.

Dit protocol biedt duidelijkheid. Duidelijkheid naar ouders, leerkrachten of andere betrokkenen.

Aan de hand van dit pestprotocol kunnen we met z'n allen pestgedrag herkennen en met z'n allen actie ondernemen.

3 Hoe kunnen we met pesten omgaan?

Het is van belang dat er regels en afspraken worden gemaakt en deze zichtbaar zijn. Alleen op die manier kan men elkaar op deze afspraken en regels aanspreken.

Om deze regelmatig aan de orde te laten komen is de kans op preventie groot.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te geven/tonen kunnen we iedereen in de gelegenheid stellen om met veel plezier naar school te gaan.

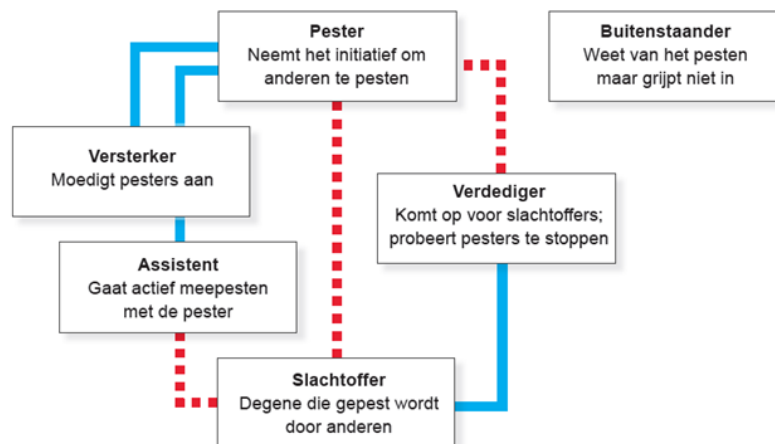
Erkennen en herkennen

Het is belangrijk dat het pestgedrag (h)erkend wordt door het kind, de leerkracht en de ouder.

Verschillende vormen van pestgedrag die voorkomen:

- Verbale pesterijen (uitschelden)
- Relationele pesterijen (buiten sluiten)
- Mentale pesterijen (bedreigingen)
- Fysieke pesterijen (schoppen en slaan)
- Materiele pesterijen (stelen, verstoppen)
- Digitale pesterijen (internet, sociale media)

4 Verschillende rollen bij pesten

5 Signaleren

Het signaleren van pesten is zeker geen gemakkelijke opgave.

Daar zijn meerdere redenen voor:

-Pesten is een complex groepsproces, leerlingen nemen zoals hierboven beschreven vaak allerlei rollen aan.

- Er zijn vaak strategische pesters; pesters die pesten om hun status te verhogen. Zij pesten vaak op momenten dat degenen, die het niet mogen zien (leerkrachten, volwassenen) het ook niet zien.
- Er zijn vele vormen van pesten. Sommige zijn gemakkelijker te signaleren dan andere.

Er zijn veel signalen die kunnen wijzen op mogelijk pestgedrag.

Als ouder of leerkracht is het belangrijk om in gesprek te gaan met het kind. Als u als ouder denkt dat uw kind gepest wordt, is het raadzaam contact op te nemen met de leerkracht. Het is goed voor de kinderen om te weten dat ze gesteund en serieus genomen worden.

Enkele signalen van een kind dat mogelijk gepest wordt

Hij/zij wilt om onduidelijke redenen thuisblijven.

Hij/zij klaagt over lichamelijke klachten voor schooltijd, zoals hoofdpijn, buikpijn.

Hij/zij komt thuis van school met vieze of kapotte kleren of rugzak.

Hij/zij is prikkelbaar en heeft last van wisselende stemmingen.

Hij/zij is verdrietig, angstig en somber.

Hij/zij slaapt slecht en/of heeft nachtmerries.

Hij/zij is vaak alleen; er wordt niet afgesproken met klasgenoten of leeftijdgenoten.

Hij/zij weigert te vertellen hoe het op school gaat.

Enkele signalen van een kind dat mogelijk *andere* kinderen pest

Hij/zij vertelt hoe populair hij/zij is.

Hij/zij is opstandig en wilt steeds zijn/haar zin hebben.

Hij/zij verzwijgt wat hij/zij buitenshuis doet.

Hij/zij roddelt over anderen.

Hij/zij is agressief tegen kinderen en volwassenen in woorden en daden.

Hij/zij vertoont stoer gedrag en taalgebruik.

Tot nu toe biedt het pestprotocol u een helpende hand om pesten te erkennen en te herkennen. Het protocol zal nu verder ingaan op de preventieve en curatieve aanpak ten aanzien van pesten. Met andere woorden:

Wat doet de school om het pestgedrag te voorkomen?

(= preventief)

Wat doet de school indien er gepest wordt?

(= curatief)

6 Preventieve aanpak

Zowel de school als iedere leerkracht afzonderlijk probeert pesten te voorkomen.

Deze preventieve aanpak op schoolniveau bestaat o.a. uit:

Streven naar een goed pedagogisch klimaat en het bieden van veiligheid en geborgenheid voor alle leerlingen.

Gedurende het schooljaar bieden we groepsvormende activiteiten aan. Door het stimuleren van een positieve groep ("wij" gevoel) vanuit onderstaande waarden handelen we preventief ten aanzien van pestgedrag.

Het realiseren van een 'wij' gevoel door:

- a) iedereen voelt zich veilig in de groep
- b) we respecteren elkaar
- c) we communiceren positief met elkaar
- d) we werken samen en helpen elkaar

Activiteiten in de groepen:

- Regelmatig terugkerend behandelen van het onderwerp of project. Op school nemen we deel aan projecten zoals 'Week tegen Pesten'.
- Gedurende het hele schooljaar geven we inhoud aan 'goed gedrag' door o.a. het opstellen van gedragsregels samen met de leerlingen en het toezien op de naleving ervan.
- Tevens hanteren we een positieve controle (benadrukken van positieve gedragingen) om zo gewenst gedrag te stimuleren.
- Er wordt aandacht besteed aan de sociaal-emotionele vorming door de (wekelijkse) lessen van de methode KWINK in groep 1 t/m 8.
- Verder wordt geïnvesteerd in de relatie leerkracht-leerling en leerling-leerling. Op deze manier proberen we leerlingen medeverantwoordelijk te maken voor het realiseren van een fijne sfeer in de klas en op school.
- Tijdig signaleren van pestgedrag door de leerkracht. Men probeert zicht te krijgen op de oorzaak, de omvang van het pestgedrag en de mogelijke gevolgen voor het slachtoffer.
- Duidelijk stelling nemen. Indien de leerkracht onomstotelijk pesten heeft gesignaleerd, geeft hij/zij duidelijk aan dat hij/zij dergelijk gedrag niet accepteert. Men probeert het empathisch vermogen van de pester en de zwijgende middengroep te vergroten.

Toch zal er ondanks onze inspanning altijd sprake zijn van pesten.

Wanneer de bovenstaande inspanningen niet voldoende zijn, wordt de curatieve aanpak ingezet.

Afhankelijk van de ernst van het probleem kan beroep worden gedaan op andere deskundigen (bv. de schoolarts, de gedragspecialist, de interne begeleider, een ander teamlid) en het probleem bespreken in een gezamenlijk overleg.

7 Curatieve aanpak

Verschil maken tussen pesten plagen.

Als blijkt dat de signalen niet als pesten geduld kunnen worden, helpt de leerkracht de leerlingen tot een oplossing te komen. Daarbij kijken ze samen hoe ze vervelend gedrag in de toekomst kunnen voorkomen. Daarbij is het ook mogelijk om met de groep het voorval te

bespreken en te kijken hoe de groep kan helpen om ervoor te zorgen dat vervelende situaties niet weer gebeuren.

Wanneer er sprake is van pesten.

Pesten op scholen is een ingewikkeld probleem. Dat betekent dat scholen het serieus moeten aanpakken. Als eerste zal de leerkracht een directe aanpak inzetten. Wanneer blijkt dat deze interventies onvoldoende opleveren zal de leerkracht samen met de gedragsspecialist of de IB de situatie in kaart brengen.

Aanpak bij pesten.

De Vijfsporenaanpak de manier die wij als school hanteren om het pesten aan te pakken. Deze aanpak richt zich op alle betrokkenen: het gepeste kind, de pester(s), de ouders, de klas- of groepsgenoten en de school.

Spoor 1: Het gepeste kind steunen.

Luisteren naar wat er gebeurd is.
Het probleem van het kind serieus nemen.
Met het kind overleggen over mogelijke oplossingen.
Samen met het kind werken aan die oplossingen.
Eventueel deskundige hulp van inschakelen (gedragsspecialist).
Zorgen voor vervolggesprekken.

Spoor 2: De pester steunen.

Met het kind bespreken wat pesten voor een ander betekent.
Het kind helpen zijn relaties met andere kinderen te verbeteren.
Zorgen dat het kind zich veilig voelt en uitleggen wat jij als leerkracht daaraan gaat doen
Grenzen stellen en die consequent handhaven.
Het kind helpen zich aan regels en afspraken te houden.
Zorgen voor vervolggesprekken.

Spoor 3: De ouders van het gepeste kind en de ouders van de pester steunen.

Ouders die zich zorgen maken serieus nemen.
Ouders informeren over pestsituaties, over pesten en over manieren om pesten aan te pakken en te voorkomen.
Met ouders overleggen over manieren om pestsituaties aan te pakken.
Zo nodig ouders doorverwijzen naar deskundige hulp.

Spoor 4: De andere kinderen betrekken bij de oplossing van het pesten.

Met de kinderen in de groep praten over het pesten en hun eigen rol daarin.
Met de andere kinderen overleggen over mogelijke manieren van aanpak en oplossing en hun rol daarin.
Samen met de kinderen werken aan oplossingen waaraan ze zelf actief bijdragen.

Spoor 5: Als school de verantwoordelijkheid nemen.

De school neemt nadrukkelijk stelling tegen pesten en ontwikkelt een duidelijk beleid.
De school zorgt dat alle medewerkers voldoende bekend zijn met pesten in het algemeen en in staat zijn het pesten in de eigen groep te herkennen en aan te pakken.
De pest coördinator registreert alle incidenten m.b.t. pesten.